

Geschiedenis.nl

In het spoor van Napoleon

door Redactie

26/09/2010 - December 1812: Napoleon vlucht per koets van Moskou naar Parijs. Tweehonderd jaar later wil Joost van Hövell tot Westervliet de tocht herhalen.

Terugtocht van Napoleon uit Moskou, door Adolf Northern (1828-1876)

In juni 1812 wil keizer Napoleon Rusland veroveren. Op 14 september trekt hij Moskou binnen. De Russen steken voor hun vertrek de stad in brand maar geven zich niet over. De winter valt in en Napoleon besluit zijn leger terug te trekken. Rond 25 november wordt onder barre omstandigheden de Berezina overgestoken in westelijke richting. Aanvallen van ruitereenheden van het Russische leger leiden tot zware verliezen. Napoleon en de restanten van zijn leger trekken daarna in de bittere kou verder richting Litouwen.

Dan, op 4 december, laat de keizer zijn manschappen in de steek. Hij is bang voor een staatsgreep in Parijs en wil zo snel mogelijk een nieuw leger in het veld brengen. Hij draagt het commando over aan maarschalk Murat.

Op de terugreis heeft Napoleon maar een handjevol getrouwen bij zich. De belangrijkste daarvan is generaal Armand de Caulaincourt die van de spannende, in recordtempo en onder barre omstandigheden afgelegde, reis in zijn memoires gedetailleerd verslag doet. Uiteindelijk rijdt het gezelschap Parijs binnen. Het is 18 december 1812.

Nederland, september 2010. Joost van Hövell tot Westervliet heeft het plan om in het jubileumjaar 2012 per koets de reis van Moskou naar Parijs over te doen. Maar dan wel in de zomer. Behalve de reis zouden er nog andere acties moeten plaatsvinden zoals een uitgave van het verslag van Caulaincourt en een filmverslag van de moderne reis. Tijdens de reis wordt geld ingezameld voor de Stichting Gichon. Deze Stichting verleent zorg aan kinderen uit Wit-Rusland die slachtoffer zijn geworden van de ramp met de kernreactor van

Tsjernobyl.

Zeven vragen aan een reiziger in het spoor van Napoleon.

Geschiedenis.nl: Wie is Joost van Hövell tot Westervliet?

Ik studeerde in 1985 als historicus af aan de Universiteit van Amsterdam. Naast mijn werk bij de gemeente Amsterdam, is geschiedenis mijn grote hobby.

Geschiedenis.nl: Hoe ben je op dit bijzondere idee gekomen?

Ik was literatuur aan het verzamelen voor een boek over hoe mensen in de 18de en 19de eeuw in Europa met paard en koets over land reisden. Dit thema boeit mij al jaren en er is nog geen goed boek over geschreven. In een van de boeken vond ik een verwijzing naar het interessante verslag van de reis uit december 1812 van Napoleon. Ik heb dit boeiende reisverhaal gelezen en bedacht dat deze reis zich er goed voor zou lenen om hem 200 jaar na dato over te doen.

Geschiedenis.nl: Hoe staat het met de voorbereidingen? Wat is er al geregeld en welke hindernissen moeten er nog worden genomen?

Na een lange aanlooptijd begint het nu te lopen. De koetsreis is rond. Vier koetsiers uit het oosten van het land zullen de reis samen met mij gaan maken. Een van hen is Hein Heun, eigenaar van een grote sloperij, die bereid is een belangrijk deel van de onkosten voor de reis voor zijn rekening te nemen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een vrachtauto met chauffeur voor het vervoer naar Rusland van de deelnemers, paarden en het materieel. Het vinden van een uitgever voor de heruitgave het reisverslag en een producent die samen met mij de documentaire wil maken loopt nog. Het maken van een bewerking van het verhaal voor een toneelstuk (speelfilm) is nog niet van de grond gekomen.

Geschiedenis.nl: Wat doet de Stichting Gichon precies?

De Stichting Gichon heeft ten doel zorg te verlenen aan kinderen uit Wit-Rusland die mede slachtoffer zijn geworden van de ramp met de kernreactor van Tsjernobyl. Een project is de totstandkoming van een huis voor deze kinderen in Wit-Rusland. Hier kunnen de kinderen even bijkomen, goede voeding en verzorging ontvangen en hun lessen volgen. Momenteel wordt er gewerkt aan het opzetten van een campagne om in samenwerking met de stichting Gichon voor en tijdens de reis geld voor hen in te zamelen

Geschiedenis.nl: Zijn er al contacten met de steden en dorpen die aan de route liggen? Hoe worden doe contacten onderhouden of hoe worden die steden benaderd?

Ja, er zijn contacten met personen in verschillende steden langs de route, zoals Wilna (Litouwen), Augustow (Polen), Mainz (Duitsland) en Verdun (Frankrijk). Ook zijn er contacten met historici met een Napoleon-specialisatie en Europese Napoleontische organisaties.

Geschiedenis.nl: Wat heb je minimaal aan geld nodig om uit de kosten te komen?

Ik verwacht voor de tocht met paard en koets van (Wit-) Rusland minimaal € 40.000,- nodig te hebben. Voor het maken van de documentaire is een veel groter bedrag nodig.

Geschiedenis.nl: Hoe kunnen sympathisanten bijdragen aan het welslagen van deze onderneming?

Sympathisanten zouden kunnen helpen met de zoektocht naar geschikte producent(en)/TV stations in binnen- en buitenland voor het maken van een meerdelige historische documentaire over de reis. Ook zoek ik nog een uitgever voor een heruitgave van het

reisverslag van generaal Caulaincourt. In de loop der jaren heb ik veel nieuwe informatie over de reis gevonden en ik weet dat er nog veel meer nieuwe zaken kunnen worden ontdekt.

- Meer over het plan om in 2012 de tocht van Napoleon te herhalen.

-